

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzori hirdetésnél
olcsóbb. Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A vidéki sajtó túlkapásai.*)

zaporodik Bácsmegyében a sajtóperek száma, vajjon mi lehet oka e kedves jelenségnek? — Azt mondják, hogy a sajtóperek felszaporodása mindig a közszabadság veszélyeztetett voltát jelenti: vagy nagyon megszorítva, vagy nagyon pórázon hagyva. Azon különös jelenséggel állunk itt szemben, hol két ellentétes ok azonos eredményeket mutat fel. Hogyan következtünk tehát az okozatból a megfelelő okra? A felelet igen könnyű: az okozat nyilvánulásából. A megszorított közszabadságból származó támadás nem személyek, hanem eszmék és intézmények ellen irányul. A támadó itt meg van győződve, hogy kitűzött céljával szemben a személy csak eszköz, ha ezerszer megsemmisül is, ez az intézményre, mely ellen küzd, befolyással nem bír, ellenben ha ez utóbbi bukik, maga alá temeti a személyt is. Ellenkezőleg a szabadosságból származó támadás soha sem küzd eszmék ellen; forrása nem a közérzet, hanem a személyes motívum, ugyanazért itt a támadás elé mindig személy ellen irányul. Nem a bátrabbak ajkairól elrebbenő szó ez, hanem az önhittség, a törpeóriáskodás azon mellverdesése, mely a gyávákat szokta jellemezni.

Vidéki hírlapirodalmunk az utóbbi időben nagyon rossz kreditbe jutott. Sajátságos viszársága a tényeknek, hogy midőn hírlapjaink a vidéken gomba módra szaporodnak, az e szaporaságtól méltán várható versenynek legalább a javulás felé semmi nyoma. Mert hát a verseny egyébként meg van, csak hogy nem igen van benne köszönet. Avagy nem nevezhető-e versenynek ama buzgó és nemes törekvés, melylyel e laposkák a botrányhajszolás és a személyes torzsalkodás terén egymást túllícitálni iparkodnak? Imeretes dolog, hogy a legtöbb vidéki lapra nézve a polémia életfeltétel. Ez aztán milyen polémia! Nem az eszmék tisztázása végett küzdött szellemi tusák ezek, hanem orvtámadások a jellem, a becsület, szóval mindaz ellen, ami az egyént a társadalomban tönkretelheti. Hivatásának megfelelő hírlap gyakran igen jótékony ellenőrzője lehet a hivatali és személyes visszaéléseknek, de látjuk ez ellenőrzésnek nem ritkán olyszzerű elfajulását is, mely nagyon hátrás az utcai meghurcolással. Egyes, jobbra megrovott jellemű emberek, kik folytonosan visszaélések után szimatolnak, valóságos sportot űznek a személyek megtámadásából. E piszkolódó természetű egyének személyes provokáló természetében áll, hogy a nyilvánosság boszú eszköze gyanánt gyalgva magukat, a nagyközönség ítélete elé hurcoljanak egészen magántermesztű dolgokat. Obscurus semmiségek, kik a maguk jelentéktelen hivatásának is csak gyarlóan tudnak megfelelni, belékapaszkodnak a közügyek vezérférjainak köntösébe, hogy lerángassák róluk mindazt, a mivel maguk nem bírnak. Elterdítik a tényeket, meghamisítják a valóságot és eltagadnak köztudomású dolgokat, csak hogy a személyes támadásra fegyvert kovácsolva utat nyithassanak herostratusi dicsőséget szomjazó feltűnési vágyaiknak.

Álmélkodással szemléljük olykor a hírlapi botrányok hosszú sorát, de hiába tekintünk körül, a megvétésnél nem rendelkezünk egyéb eszközzel a személyes bosszú, az elmellőztetés, a sértett hűség e dühöngő kitérésai ellenében. Sem a közönség, sem a szerkesztők, sem a sajtóbírók nem nyújtanak védelmet e tekintetben. Hisz maga a nagy közönség egy része is a scandalum provokálásban leli gyönyörét és a ki

* Ezen cikk megírásánál, hogy közvita tárgyát képezze. Nézetünk szerint a tárgy ezzel kimerítve hiszen s alkalom adtan ki fogjuk egészíteni. Örvendetes volna, ha addig is minél többen szólának hozzá.
A szerk.

e sportot egyszer megkedvelte, az bizony megköveteli pénzen fizetett lapjától, hogy a sajtó szája íze szerint legyen szerkesztve. Bizonyára a szerkesztők legtöbbet tehetnének a sajtó tisztességének megóvására, azáltal, hogy lapjuktól minden tisztességtelen elemet visszatartanának, csak hogy a főbaj talán éppen a szerkesztőkben keresendő. Nem mintha a vidéki szerkesztők derekassága felől általában kétségeim volnának, ellenkezőleg meg vagyok győződve, hogy találkoznak közöttük helylyel-közzel igen jeles tehetségek; csak hogy egyrészt maguk is nagyon könnyen megalkusznak az olcsó dicsőség árán szerzett népszerűséggel, másrészt pedig a kritika, mit munkatársaik ellenében gyakorolnak, oly elégtelen, oly semmis, miszerint gyakran csaknem kétségbe kell vonnunk, hogy ez urak nagy részének egy valamire való lap kellékeiről még csak sejtelmök is volna. Az, amit ennek ellenében fölhozni szoktak, hogy a vidéki szerkesztőknek a derekasabl munkatársak hiánya miatt nem igen van módjuk a válogatásban, szerintem éppen nem menti őket; a menyinyiben a minden ellenőrzés nélkül szükölködő szerkesztés már eleve újját vágja, minden tisztességes toll közeledhetésének. Egy-két a tollat elég ügyesen forgatni tudó művelt ember minden nagyobb városban, minden valamire való vidéken találkozik, csak hogy ez erőket megnyerni, nem elriasztani kellene. E szerkesztőknek nem kellett volna megengedni, hogy odáig fejlődjenek a dolgok, miszerint önérzetes ember a silányságnak és a gyarlóságnak annyira híreben álló lapjuk hasábjain nevének csak pirulással tekinthetné. Látjuk tehát, hogy a szerkesztő urak sok esetben nem igen felelnek meg hivatásuknak. Vajjon a hírlapszerkesztésnek többször hangoztatott qualificatiohoz kötése mennyiben volna befolyással a sajtó reputációjának megóvására, nagyon bajos volna megmondani. Nekem legalább kétségeim vannak e tekintetben. Volt alkalmunk tapasztalhatni, hogy a qualificatio ép a hírlapirodalom terén legkevésbé ment meg eszélytelenségek és tapintatlanságok elkövetésétől.

Ezek után lássuk most még, hogy mit várhatunk végül a sajtótörvényről a hírlapirodalom túlkapásai ellenében. Röviden ki kell mondanom, hogy én részemről sokkal inkább helyénevelőnek tartanám az esküdttszéki törvénykezést a bünyenyítő eljárásban, mint a sajtópertben. Közönséges gonosztevővel szemben az esküdt ép úgy mint a bíró mindenkor meg fogja őrizhetni indifferentsmusát, meg fog botránkozni a gonosztett fölött és saját személye biztonsága kedvéért is rajta lesz, hogy a bünyös gazságának megérdemelt bérét elvegye. Nem így a sajtópertben. Itt többé-kevésbé mindig személyes motívumok játszanak közbe, melyek az esküdtet talán akaratlanul is ki fogják vetkőztetni pártatlanságából és így nem fog mindig rendelkezhetni amaz erkölcsi fölényvel, melynél fogva a büntetendő cselekmény beszámíthatóságának mérvét kellőleg megállapíthatná, vagy annak utóhatásaira a jövőben következtetéseket vonni tudna. Részemről tehát az esküdttszékeknek a sajtóperri eljárásnál barátja nem vagyok, nem pedig azért, mert nem látok benne garanciát arra nézve, hogy általa a sajtónak akár a magánosok becsülete, akár a közérkölc ellen intézett merényletei minden körülmények között kellőleg megtorolhatók volnának. Nem vagyok azon nézetben, hogy régebbi intézmények a legelső kedvezőtlen szellő alkalmával az alkotmány hajójából azonnal kibocsassanak, de maga az esküdttszéki eljárás a sajtóperben sem oly régi, sem annyira hagyományos, hogy alkotmányunk integráló részét képezné. Egyike ez is azon törvényeknek, melyek 1848-ban idegen minták után nagy sietve reánk szabattak. Egy ideig talán jól-rosszul megállották helyüket, jelenleg azonban a kifejtett viszonyok a körülményekhez mért teljes átalakíttatásukat vagy megváltoztatásukat kö-

vetelik. Ha levonjuk ezek után a következtetést, kimondhatjuk, hogy a sajtó túlkapásainak korlátolása csakis a sajtóvétségeknek az eddiginél sokkal szigorúbb megtorlásától remélhető.

Pozsonyi B.

A testgyakorlás a népiskolában.

A testgyakorlatok közül a tornáznak van a leghatásosabb befolyása a gyermek testi és lelki nevelésében; az fiziológiai és dietetikai haszon, miután a testre és lélekre jó hatást gyakorol.

Nézzük csak elébb, hogy mi is voltaképpen a tornázás?

Nem más az, mint a szándékos mozgások rendszerinti véghezvitele. A mozgató szerveknek a tulajdonképeni életet mindig az idegrendszer adja. A tornázás a lélek és a test közt a legpontosabb összefüggést fejleszti ki. A mozgások erélyessége, az izmok gyors összehúzódnási képességétől s az igazi erő a kitartástól függ.

Az izmok tevékenysége az emberi életben nagy jelentőséggel bír mind a testre, mind a lélekre nézve.

A tornagyakorlatok gyakorlása folytán az izomrendszer erősödik; a vér jobban kering; az emésztőszervek jobban segítik elő az emésztést; sőt az iméntiekkel párhuzamosan a csontrendszer is fejlődik, különösen kiemelendő itt a hátgerinc, mely a rendszeres tornagyakorlatok által jó alakot vesz fel, szóval a csontváz képződésére is befolyolnak, miután az a tornázás folytán erőt és szilárdságot vesz fel.

A test és a lélek belső, szoros összefüggése következtében természetes, hogy a rendszeres tornázás a szellemi erőknél, s a kedélynek is magasabb lendületet ad. Azt a vidám, üde hangulatot, mely az edző testgyakorlatokat rendszeren követni szokta, a pszichológusok úgy magyarázzák meg, hogy az akaratnak kielégítést nyújtó izgalmak által az agy a tértelenség uralmának nyomásától megszabadul.

Tény, hogy a nevelő tornázás módszeres gyakorlatai az erőt gyarapítják és az egészséget fentartják, vidámságot adnak, az önállóságot, a lélekjelenléteket és a bátorságot edzik; tehát világosan kitűnik a tornázásnak a fiokra és leányokra való hasznossága is.

A tanítóképezdek elkövetnek mindent az iránt, hogy a kibocsátott tanítójelöltek tornagyakorlottságukat az élet számára hasznosítsák. A cél eléretik-e? nem állíthatom, mert Bácsmegyében vajmi kevés iskola mellett láttam gimnasztikát.

Tisztelt kollegáim! Hozzuk be a rendszeres és célszerű tornázást népiskoláinkba, ne vesztegessük az időt tanítói gyűléseinken meddő témákkal, melyek kivitelét viszonyaink megakadályozzák. Látni fogjuk — a tornázás mellett — miképpen fejlődik apró seregünk test és lélekben! Ujra közénk jönnek a Hunyadyak, Kinizsyek, Toldyak, Széchy Máriák, nemzetünk fényes alakjai. Nem lesz majd példanélküli Zrinyi Miklós nevének, a halált megvető hűség emez eszményképeinek óriási lelki ereje, a ki mikor Solimán hordái előtt Szigetvár elesett és kardjaik alatt Zrinyi hős lelkét kiadta, a löporonyba vetette a kanócot, s elleneivel együtt a romok alá temetkezett.

Bulkesz, 1884. augusztus hó

B. I.

Hirek.

A közmunka- és közlekedésügyi miniszter, Kállay Albert és társainak előmunkálati engedélyt adott Szegeted Zentával összekötő helyi érdekű vasútvonal kiépítésére.

Megyei költségvetések 1885-re. A belügyminiszter, hivatkozással az 1883. XV. tc. 4., 5. és 6. §§ airt, f. hó 13-ikán kibocsátott körrendeletével felhívta a megye közönségét, hogy 1885. évre szóló költségvetéseiket a törvény által megszabott állandó javadalmazások korlátain belül állapítsa meg, s azt felülbírálat végett hozzá legkésőbb okt. 15-ik napjáig terjeszse fel.

Levél a szerkesztőhöz. Tisztelt szerkesztő ur! Köszönöm szives figyelmét, hogy a Z. és V. augusztus 17-iki számát nekem megküldeni méltóztatott. Én olvasom ugyan a lapot, mert az ellenség működése mindig érdekelt, de most megeshetett volna, hogy az figyelmemet kikerül, miután tanyámon tartózkodván a lapokat rendetlenül kapom.

L. V. ur kihívása kellemesen lepott meg. Evvel beigazolta, hogy a miket én az ő nyílt levelére válaszoltam mind oly igazságok, melyeket megcáfolni nem lehet és így azokat neki, az ellenzék politikájához képest, jobb agyonhallgatni. Ha ez nem lenne, így bizonyára nem kapaszkodott volna L. V. ur, válasza ama szalmaszála, mely az ő politikai szereplésére vonatkozik. A ki válasznak L. V. ur által nehezményezett részét elolvassa, ottan nem fogja megtalálni azt a mit L. V. ur általam, bebizonyítottatni kíván. Én csak azt mondtam hogy L. V. ur „az egyes választókerületekben más-más párti szokott lenni”, de azt nem mondtam, hogy kormánypárti is. Elég sajnos, hogy annyi-féle párt van az országban, hogy az ember a kormánypárt mellőzésével is, lehet még: függetlenségi, egyesült ellenzéki, antiszemita, nemzetiségi és pártönkivüli párti.

En nem vagyok ex professo újságíró, és mondatom az a kérdés milyen párti L. V. ur, bizonyára nem vitt volna rá, hogy ebben a meleg időben amilyen olyan újságíróknak felszappanjak: e kérdést ezentúl sem tekinthetem olyannak a mely rábírhata arra hogy vele foglalkozzam, legkevésbé olyannak a melyért kötelességem volna olyasmit beigazolni, amit nem állítottam, csak azért, hogy valakinek kedvező alkalmat adjak önigazolásra a megyei közvélemény előtt.

Felszólaltam, mert megsokaltam L. V. urnak alaptalan megyei ellenzékeskedéseit; azokat igaz argumentumok és tények felsorolásával a „Bácska” 65. és 66-ik számában a maguk értékére leszállítottam: és igazán kíváncsi voltam, hogy L. V. ur minő adatokkal fogja megyei ellenzéki állításait védeni. Ugy látszik nem volt semmi érdemleges felelni valója az általam felhozottakra, a mi elég jellemző a sok megyei ellenzéki hühóra. Hogy ez állításom igaz, kitűnik abból, hogy a helyett, hogy folytatná cikkeiben a megyei ellenzékeskedést, a mire legjobb alkalmul szolgálhatott volna állításaim cáfolása, egyszerre a megyei ellenzékeskedésből az országos ellenzékeskedés kényelmes útjára csap át — és hozzám csak pár sornyi „kihívást” intéz, érdemleges felelet helyett.

A miket az országos politikai konstellációról anno dacumal mond — az csak mulatságos, úgy tartalmilag, mint stilaris tekintetből — erre szót nem vesztegetek. — A mi a „kihívást” illeti, melyben százfórintos fogadás kínálása mellett szóról-szóra azt mondja: „igazolja azon állítását, hogy ezen kormánykormányt alá tartozó és mely kerületben működtem kormánypárti jelölt érdekében”; ebben olyan valamit kíván bebizonyíttatni, a mit én nem állítottam. Ha ő ezt úgy magyarázza, az az ő dolga, ő fogja tudni, mert teszi. Világos, hogy ez alapon fogadás létre nem jöhet. Az azonban igen jellemző L. V. urra, hogy cikkem argumentumaira nincs mit felelnie és a vitát ügyvédi fogással személyes tere akarja terelni és így egy Flankenbewegungal fűdözgetni akarja azt, hogy cikkem érdemleges részére nincs mit felelnie. Az, hogy cikkem lényegét, a mire felelnie nemcsak érdemes, hanem kötelessége is lett volna, agyonhallgatja és annak csak egy tréfásan csipős megjegyzésére reflektál, melyre súlyt nem fektettem, úgy fog mindenfelé magyaráztatni, hogy a többi főfontosságú dolgokra nincs mit felelnie; amit őszintén sajnállok, mert életérett emberek előtt nincs szebb feladat, mint a csúrést-csavarást, fogást kerülő komoly vita, melynek célja az igazság kiderítése. E téren szívesen felveszem a keztyűt. Ne beszéljen másról Bodóné, mikor a bor árát kéri. Veteranus.

Hymen. Michelsz Gyula, helybeli gyógyszerész, f. hó 10-én tartotta esküvőjét Heindlhoffer Emma kisasszonnyal. Násznapok Szemző Gyula orsz. képviselő és Heindlhoffer József pécsi kereskedő voltak.

Schverer Márton fűszerkereskedő segéd Palánkáról f. hó 6-án elutazott azzal, hogy Budapestre megy földkövet használni. Azóta azonban hírt sem adott magáról, minek folytán bátyja felment a fővárosba és keresésére indult, de sehöl sem találta. Végre jelentést tett a rendőrségnek, hol azon aggodalmának adott kifejezést, hogy öcsese, a ki búskomorságban szenved valószínűleg öngyilkossá lett.

Magas életkor. Özv. Suvákovits Bulyovics Anna nevű asszony hunyt el Szabadkán f. hó 15-én, 102 éves korában.

Rigicán Nagyasszony ünnepén egy vegyes ének-kar — nagyjából gyermekekből — fuvola- és vonóhangszer kíséretében Diabelli C miséjét adta elő. Már több ízben volt szerencsénk Penninger József kántortanító ur műértő szorgalmát az Isten dicsőítésében élvezhetni, de kiválólag meglepett a nagyasszony napi mise, mely bármely provinciális városnak dicsőítésére valóandó. Ha a fő és egyéb városokból az egyházi műzenek terén előforduló — tán nem is kiválóbb — mozzanatok a napi sajtó sietve kolportálja: annál inkább tegyük ezt szerény faluból, hol csekélyebb a műértelem s még csekélyebb a műértek; hol a nyers anyagot előbb fáradságosan meg kell gyúrni. Hadviselt, képzett katonákkal diesteljes csatákat vívni könnyűbb, mint sansculotte-okkal. Ebben van Penninger ur érdeme! ennek méltánylása szolgáljon neki buzditásul az Isten dicsőítése meg jutalmul! Egy ajtatos hallgató.

Arverés. Miladinov Márkó lefoglalt ingatlanai nov. 2-án Ujvidéken.

A budapesti kir. m. tud. egyetemen az 1884/5. tanév I-ső felére a rendes beiratások f. évi szeptember 1-én kezdődnek és bezárólag 12-ig tartanak. Ettől számított 3 nap alatt folyamodvány alapján dékáni és további 8 nap alatt csupán rectori engedéllyel iratkozhatni be; csak fontosabb okokból történt és beigazolt mulasztás esetében lehet még további 8 napig a vallás- és közoktatás miniszterhez címzett és a rectoratushoz benyújtott folyamodványval élni. A szülésznői I-ső félévi tanfolyamra a beiratások szintén szeptember 1-én kezdődnek és bezárólag 15-ig tartanak.

A fővárosi statisztikai hivatal által összeállított népesedési mozgalmi kimutatás szerint a f. é. első negyedében Szabadkán (62970) szül. 801, elh. 495, Zomborban (24815) szül. 271, elh. 201, Baján (19841) szül. 190, elh. 179. A zárjelben levő számok az illető város lakosainak számát jelzik.

A 4. számú bajai méntelep-osztály részére 1884. évi november hó 1-étől 1885. évi október hó végéig szükséges tápszer-cikkek szállításának biztosítása tárgyában a nagykereskedő m. kir. állami méntelep parancsnokság írott ajánlatokat 5% bánatpénzzel f. hó szeptember 2-áig elfogad.

Feketehegy, Parabuty és Paraga községekben a postamesteri állás betöltendő.

Krausz Zsigmond bajai lakos „Kemény” vezetéknevet váltott.

Uhlyarik Albin, szabadkai földink; nagyenyedi kir. kerületi börtön-ellenőr hasonló minőségben a szegedi kir. kerületi börtönhöz helyeztetett át.

Olvások tudják, hogy a város és állam együttes áldozatkészsége meg akarja venni a Stebler-féle telket az épülő gymnasiumnak igen szűk telkéhez. A régi gymnasium épület bontása közben oda ért már a munka, hogy a Stebler házat s annak gerendáit tartó falait is le kell bontani. Ezt azonban az építész, biztosra vévén a falra dülő ház különben való bukását, elővigyázatból nem tette, hanem a tényállást vegyes bizottsággal megvizsgáltatta s annak alapján a következő elsőfokú határozatot provokálta:

Zombor sz. kir. város rendőr főkapitánya úgy is mint elsőfokú rendőrhatalóság, de megkülönböztetve mint elsőfokú egészségügyi hatóság Dötzer Lipótnak — Stebler Franciska elleni ügyében következőleg

Határozott:

A zombori ab. tjkönyvbe foglalt Stebler-Blumenthal városi lakos zombori lakos nevére felvett, és Zombor városában az Iskola-utcában 241-ik összejárás alatt elfekvő háznak, mindannyi lakhelyei és lakrészei, mint közegészség veszélyesek — az 1876. XIV. t. c. 11. §-a alapján — a benn lakók által 24 óra alatt elhagyatni, kiűrtetni, és ezek hatósági zár és pecsét alá vétetni; a gymnasium falára dőlő földszinti és első emeleti két-két szoba az ezek feletti háztetővel együtt, úgy az udvari oldalról a gymnasium falára épített helyiségek, mint különben is roskadozó 24 óra és végrehajtás, mégis az 1879. évi XL. trv. c. 117. §-ának második bekezdésében említett egy havi elzárás és 200 ft pénzbüntetés terhe alatt lerontatni rendeltetnek. Végrehajtásra Gruber Vince alkapitányt ükületvén ki, jelentése 48 óra alatt beavatván. Stebler-Blumenthal Franciska abbeli kérelmével, hogy a különben is szabálytalanul épített, rozott és naponta összeomlással fenyegető fennebb leirt háznak állagán a gymnasium építése közben netán szűkössé váltandó változások, lebontások az építők által és annak költségén előbbi állapotukba visszaállítassanak, elutasították, sőt ezáltal arra köteleztetik, hogy kérdéses házat jelen végzés vételétől számitandó egy év alatt az egészségügyi szempontoknak megfelelőleg átalakítsa, mivel különben említett háznak használatától — az 1876. évi XIV. t. c. 11. §-a értelmében eltávolítani és ellene az 1876. évi XIV. trv. c. 12. §-ának rendelkezését képest az 1872. évi VIII. trv. c. 19., 20., 21. és 22. §-ai alapján a kisajátítási eljárás megindíttatni fog. Dötzer Lipót építómesternek meghagyatik, hogy a gymnasiumnál szomszédos Stebler Franciska féle ház tekintetében személyes és vagyoni felelőség terhe alatt mindazon elővigyázati és óvintézkedéseket tegye, melyek közbiztonsági és egészségügyi szempontból az adott viszonyok által parancsolvák. A felszámított díjak Prokopp György szakértő részére 5 ftban, Kohut Henrik részére 15 ftban saját megbízóik irányában megállapíttatnak, egyéb díjak felszámítva nem lévén, megállapíthatók nem is voltak.

Indokolt:

Rendszeresen kidolgozott építkezési szabályok hiányából, az eddigi joggyakorlatot, szokást, figyelembe venni és ezen kapitányi hivatal — különben sem kifogásolt illetőségének megállapítása után különösen a gymnasiumi építkezést gátló akadályoknak mielőbbi megszüntetése szempontjából azon határozatot, — hogy a gymnasiumnak régi — ezáltal lerontandó falaira — jótalanul épített és hozzá ragasztott szomszédos épületek onnét a közérlet iránti tekintetből minden hosszadalmas polgari per mellőzésével rögtön eltávolíttassanak — rendőri úton meghozni kellett, lévén ezen kapitányi hivatal építészrendőri hatóság is. Mert pedig a helyszíni szakértői szemle alkalmával begyőzetett, hogy a kérdéses Stebler Franciska-féle háznak a gymnasiumi építkezésnek útba eső egyes részei a gymnasium fala és telkére építve, azok azonfelül közbiztonság és közegészség veszélyesek is, kellett a lakások kiűrtetését, azoknak hatósági zár és pecsét alá vételét, részleges lerombolását, egészségügyi szempontoknak megfelelő átalakítását az 1876. XIV. t. c. 11. és 12. §-ai értelmében, — figyelemmel az 1879. évi XL. t. c. 117. és az 1872. évi VIII. t. c. 19., 20., 21. és 22. §-ainak intézkedéseire — még azért is elrendelni, mert a tárgyalás során minden intézkedésre úgy Stebler Franciska, mint megbízottja Stebler Lajos is beleegyeztek, csakis a „satus quo ante” helyreállítását kérelmezvén. A Stebler Franciska megbízottja Stebler Lajos által védelmi előhozott elévülést figyelembe venni nem lehetett, mert törvény szerint azon jogok, melyek mászemélyre egyébként át nem ruházhatók, mint a köz-, egyházi-, és államjavarok — sem elévülés által el nem enyésznek, sem elbirtoklás címén el nem sajátíttathatnak. A Dötzer Lipót építómesternek adott utasítás ezen kapitányi hivatal mint közbiztonsági hatóság teendőihez tartozván, a határozatnak eme rendelkező része az által indokoltnak tekintendő, a felszámított szakértői díjak mint a teljesített munka és idővesztéssel arányosságban állók megállapítandók voltak, míg a többi eljárás közegék díjakat nem is kérték, tehát ilyeneket részükre megállapítani nem is lehetett.

Zomborban, 1884. évi augusztus hó 18-án.

Czedler János,
rendőr főkapitány.

A Stebler-féle ház megvétele, mint halljuk, azért nem halad előre; mert eddig senki sem érkezett komolyan a tulajdonossal. Valóban kívánatos volna, ha a polgármester az eladóval most az ügy jelen stádiumában, békés úton értekezne. Mert ha kívánatos is közérdekből, hogy a Stebler-ház megvételessék a gimnázium telkéhez: azt bizonyára nem kívánja senki, hogy Stebler urtól kisajátítás, vagy hasonló más úton foglaltassék el az épület. Stebler ur praktikus ember, s így az egyezés könnyen létrejöve, annál inkább: mert immár háznak jövő sorsa világos és hiszi a Bölcsék könyvének azon mondatát: „Többet ér az eleven számár, mint a döglött oroslán.”

Nemzetünk első királyának, szent Istvánnak ünnepén, a helybeli róm. kath. egyházból az összes hivatalok és hatóságok részvétele mellett dísz-istenti tisztelet tartatott, mely előtt Fejér Gyula apát-plébános az értelmiség eszmeköréhez mért, magvas beszédben elmélet-szövet egyaránt megvilágító fejtegette, hogy minden igaz magyarnak, aki hazája számára a második évezredet is biztosítani akarja: első szent kötelessége ápolni és terjeszteni a közmorált, mint azon életerőt, mely a világtörténelem minden lapján fényesen igazolja államfentartó öserejét. Emelte az isteni tisztelet fényét a Jauch tanító által betanított és igazgatott énekkar.

Az ujborsási pártfogósági nyilvános algymnasiumban a tanulóknak az 1884. tanévre való felvétele augusztus hó 29-31. napjain fog eszközöltetni. Ujborsás, 1884. évi augusztus hó 19-én. Az igazgatóság.

Siketnéma-oktatás. A jövő tanévben nálam még két vidéki 7-8 éves siketnéma gyermek kaphat megfelelő rendszeres tanítást s teljes ellátást. A tannyelv magyar vagy német. Resch Miklós apatini tanító.

Szerencsétlenség. Baján f. hó 17-én este a Szt. Antal utcában egyszerre a sétáló közönség közül nő sikoly ütötte meg füleit, rögtön siettem a sikolyt sejtető irány felé és borzasztó látvány tárult szemem elé. Ugyanis a járda vége a kocsiút szinétől jóval magasabban fekszik, az est pedig kissé sötétes lévén, hihető, hogy K. G. kisasszony nem vette észre a szokatlan mély lépést és leesett; az esés oly szerencsétlen volt, hogy jobb kezén lévő középső ujjja a szó szoros értelmében eltört. — Jó lesz a sétáló közönségnek a járda végeit szem előtt tartani.

Szent-Tamason a kövezést végrehajtandó az utcákat felásni kezdték; de miután az érkezett kövek a mintákkal nem egyeznek, a munkát egyelőre megszüntették.

Turián egy legény egy szenttamási rendőrt az ablakhoz híván, ezen keresztül őt agyonlötötte. A tettes az előre felszakgatott háztetőn át elmenekült és eddig még befogva nincs.

Az 0- és Török-Becse közt közlekedendő csavargós vállalat, hír szerint, szeptember 1-én fogja működését megkezdeni.

A helybeli ifjuság f. hó 20-án a Vadászúrtban táncvigalmat rendezett.

Elfogott lopó. Bajáról a minap jeleztetett, hogy az apróbb lopások igen gyakoriak. E hó közepén ismét egy ilyen lopási eset fordult elő, mely a tettesre nézve esütőtörtéköt mondott. Amint mondom az egyszerű tisztelt lopó urat sikerült Töles ismeretes cipész legény becses személyében elfogni. Még alig hangzott el az estimára intó harang szava, midőn a belváros, kéményseprő utcájában éktelen láрма, közbe-közbe fogd meg, fogd meg a tolvajt! hangok kíséretében figyelmzetté az ara sétáló közönséget. Természetes, csakhamar nagy népesüldet volt látható — a tolvaj által kiszemelt ház előtt — és köztük a nyárfalevel módjára reszkető tettes. Szegényt már sajnálni kezdettem, mivel ugyancsak hegedülni kezdetek rajta; de nem tartott sokáig, mert két elősiető konstábler stb az ütlegektől felszabadították és hátrakötötték kezekkel az ott álló publikum kíséretében a városháza hús ketrecébe helyzetetett el. — A lopás a minap történtnek kaptafájára volt szavva, ugyanis a lopó már a szobában benn volt és manipulálni kezdett, mit az utóán ülő házbéliek észrevettek és benéztek az ablakon; alig hogy benéztek, kiugrott egy alak azon, arculógva a betekintőt, ezzel szaladj — mire a fent említettek következtek.

A verbászi algymnasiumnál üresedésben levő latin-magyar nyelvi tanszékre Péterffy Gyula okleveles tanárjelölt választottat meg tanárnak.

Belügyminiszteri rendelet az amerikai kivándorlásról. „A cs. és kir. közös külügyminiszterium közölte velem a washingtoni cs. és kir. osztrák-magyar követtség egy jelentését, melyben az Amerikába kivándorolt magyarok szomorú sorsát eseteli, mellékelvén az amerikai hírlapokban „magyar oleró munka” cím alatt megjelent közleményt. Ezen hírlapi közleményben egyebek között említettik, hogy Mohanoy Cityben a magyarok lakásául szolgáló túltömött házak, négy-hatvan főnyi magyar lakók túltömött rozant gunyhók megvizsgálatván, a háztulajdonosok elfogattak, s ellenük a közegészségügyi törvények áthágása miatt a bűnvizsgálat megindítottat s hogy a hatóság által tett ezen tapasztalatoknál fogva kilátásba helyeztetett az újonnan netalán érkező magyarok befogadását eltöltő rendelet kibocsátása. Az ottani munkások és bányászok fegyverrel támadták meg a munkát kereső magyarok sátorait. Az elsorolt szomorú állapotok következtében indítatva érzem magamat arra, miszerint felhívjam a törvényhatóságot, hogy a törvényhatóság lakosságát a fentebbi adatok közüdmásra hozása mellett óva figyelmeztesse, hogy egyes a kivándorlásra különböző mellékérdekekből buzditó egyének üres ígéreiteire mit sem hallgatva, sőt inkább a kivándorlottság szánalomra méltó sorsát folyton szemek előtt tartva: tegyenek le a bizonytalan jövőbe helyezett reményről s ne áldozzák fel léteiket lelketlen kufárok üzérkedési céljaira.”

Nagy sikkasztásnak jöttek nyomára, mint a „Budapesti Hírlap” jelenti — a bajai pénzügyőri biztos területén. Az esetről értesített pénzügyminiszterium elrendelte a vizsgálatot, mely az említett lap szerint kiderítette, hogy az egész bajai pénzügyőri kerület alkalmazottjai, a biztostól kezdve egészen le az utolsó legényig, évek hosszú során át sikkasztottak s hogy ezen idő alatt a dohány monopolum a kincstár részére nem létezett, hanem egyedül a pénzügyőrség

privát jövedelemforrását képezte. A vizsgáló-bizottság a szakaszok hivatalos helyiségeiben az asztaliókokban mindenütt több száz, sőt ezer fitra rúgó, még elosztatlan pénzeket és az azokról vezetett számadásokat konfiskált, a bajai bizost pedig tetten kapta, hogy az ily módon szerzett pénzekből osztalékokat fogadott el, sőt asztalfiókjában elszórva majdnem 900 fitrot és az osztalékhöz tartozó pénzüsszeget talált.

A zombori állami főgimnázium érem- s régi pénzgyűjteményét újabbon gyarapították adományokkal: tek. Hoffmann Mihály ur, Zombor sz. kir. város polgármestere 6 darabbal, melyből egy darab III. Zsigmond lengyel királyi garasa 1587-ből, egy db perzsapénz, egy db 6 krajcáros 1834-ből, egy db 6 krajcáros 1849-ből, egy db II. Mátyás alatti pótura, egy db római pénz Antoninus Pius korából 138—161 évek között; tek. Kikindai Aladár kir. mérnök ur 2 dbbal, melyből 1 db I. Lipót alatti ezüst magyar pénz 1668-ból, a másik 1 db ezüst pénz 1795-ből; tek. Schwerer János 4 dbbal, melyből 3 db 5, 10, 20 parás szerb királyi pénz 1883. évből, a negyedik db (minden valószínűség szerint) magyar pénz utószülött László idejéből; tek. Schwerer Béla földbirtokos Filippováról 2 dbbal, melyből az egyik Báthori Gábor Erdély fejedelmének garasa 1611-ből, a másik I. Lipót pénze 1655—1705 közti időből; tek. Ertl Jakab földbirtokos Hódsághról egy darabbal, mely Frigyes Károly badeni nagyherceg pénze 1738—1811 közötti időből; t. Littway Dániel ur Zomborból egy darabbal, mely Mária Terézia pénze 1773-ból; t. Burgstaller József m. kir. honvéd törzsermester ur Zomborból egy darabbal, mely 20 koppek 1862-ből, orosz pénz, II. Sándor cár idejéből. — Fogadják a szives adományozók legmelegebb köszönetemet. Radics György, főgimnáziumi igazgató.

Beküldetett. Iskolakertnek tekintetik a közoktatási törvény 142. §-a értelmében kiszolgáltattott s céljának megfelelő zárt terület. Ilyen iskolakerttel a zentai járás minden községe rendelkezik. A járási faiskolakert felügyelő részére még nem érkezett az illető hatóságtól azon utasítás, hogy mellőzve a politikai községet az iskolaszék elnökével, a község tanítójával tegye magát érintkezésbe. Neki a megküldött nyomtatott kérdéseket a község elüljáróságának kell átnyújtania akkor, midőn a községi összes faiskolákat megvizsgálta, hogy a község mennyiben tölti híven ki az ívet, azt mintegy ellenőri. A járási faiskolakert felügyelője egy községben napokat nem tölthet, arról minden józan ember meggyőződhetik. A község erkölcsi testülete van hivatva a mondott ívbe jegyezni, hogy az iskolás gyermekek lettek-e a fatenyésztésben gyakorlatilag oktattva? A községekkel egyetemben az iskolaszékekhez a megyei közigazgatáságtól évenként statisztikai kimutatások címén érkeznek kitöltendő nyomtatványok. Az iskolaszék elnöke, az ügybuzgó tanító, a törvények értelmében ott emelhet szót e tekintetben. Különösen az iskolai év kezdetén kérheti fel a községet a szükséges intézkedések megtételére; s nem szükséges, hogy a járási községi faiskolakert felügyelője sűrűsége az ügyet másutt, mint az elüljáróságnál, s tegyen jelentést külön is a valóságról az illető helyen, a mint ezt hiszem, nem mulasztja el egyik felügyelő sem. Egészen fölösleges lesz felvilágosítást kérni attól az osztálytanítótól, a ki hivatva van az iskolai törvények alapján tanoncaint a községi faiskolakertbe vezetni, és nem vezetni, oktatni a fatenyésztésben és nem oktatja. Eppen a tanító az, a ki könnyű szerrel eltávolíthat minden idevágó akadályt, különösen, ha az a tanító a községi elüljáróság előtt feddhetlen erkölcsi viselete által magának tekintélyt, tiszteletet vívott ki. Csak rovvott egyéniség gyanúsíthatja, pelengérré tenni akarhatja a tisztá ügyszere-téből munkát, fáradságot, elvállalt kötelemét híven teljesítő járási községi faiskolakert felügyelőjét. Zentajárási faiskolakert felügyelő.

Egy tanárviselt hivatalnok elvállal két-három kisebb diákok teljes ellátására és korrepetícióra. Bővebbet a kiadóhivatal.

O-Becsei hírek: Felsőbb rendelet folytán a mértékhibesítő a rendőrbiztossal a korcsmákat sorrajárta és a mértéket megvizsgálta. A világról sem akadtak egy üvege sem, mely a reájelzett mértéknél nagyobb lett volna; hanem igenis sót találtak, mely kisebb volt. Mert annyi eszik volt a korcsmárosoknak, hogy olyanokat nem vettek a melyek nagyobbak, s ha esetleg használat közben valamelyikre reabizonyult, hogy csakugyan nagyobb, azt idejekorán visszaadták a kereskedőnek. Azon korcsmárosokat, kik nem helyes mértéket használtak, érzékeny pénzbírsággal marasztalták el. Kivánatos volna most már a mézárások, pékek, kofák, tejárusok mértékeit is szemügyre venni, s különösen arra is ügyelni, hogy a mézárásokban húst és ne csontot kapjon az ember. Mert igaz ugyan, hogy csontból fő a legjobb leves, de a leves után húst is szeretne az ember enni, már pedig O-Becsen ez valami ismeretlen, lévén a hús tapló és kapván az ember 1 font húsa túlságos sok csontot, májat, tüdőt stb. A kofák úrmértékénél igen tanácsos volna a fenéket megkopogtatni vagy legalább megtekinteni, hogy a fenék csakugyan a fenéken van-e vagy pedig az edény közepén? Némely pék siteménye éppen nem felel meg azon kelleknek, melyekkel birnia kellene. A tejről többet nem mondok, mint hogy rossz. Itt már nem a mérték a hibás, hanem maga az anyag, ugyszintén a tejfel, a turó stb. is. — Kövezésünk halad, bele-belebukdacsolunk az egyes kocka körül díszlő hézagokba, de arra való az embernek a két szeme, hogy velők nézzen, ha pedig a szemei hibásak, vezettesse magát. Minden ilyen csekélységre a vállalkozó onnan Szegedről, vagy más távol helyről nem figyelhet. ... Cséplési helyünk már megkövetelte áldozatait. Egy 24 éves legénynek a lábát kapta el a gép, úgy hogy azt levágni kellett, minek következtében a legény pár nap múlva meghalt. Egy másiknak a keze fejét vitte el. — Tűz is volt 2 nap egymás után. Első napon csak szalma, de a második nagy mennyiségű kevés gabona égett el. — Búcsúnk is elmúlt. A szokásos egyházi körmenet mint más években is, ünnepélyesen megtartott. Egy-két izraelita polgártársunk jónak látta kalap feltéve, végig bámulni a menetet, s az ajtatoskodókat megmosolyog. Ez legalább is illetlenség. Elég ebből ennyi. Továbbá még a legszomorubb hírt közlöm, hogy

a gabonatermes rossznak bizonyult be, s ára semmi sincs. A boldogtalan emlékü Nyéki-féle intézrsulat egyik legtehetségesebb, legszorgalmasabb tagja Sebők Lajosnak azon practikus ötlete támadt, hogy gyermekeket ezek tehetségéhez mért szindarabokra betanította s három színi-előadást rendezett, szép sikerrel és a közönség teljes meglepedésével. Az utolsó előadás befejezésül „A miniszter előszobájában“ című 1 felvonásos színművet adta elő ő maga, melyben képességét, szorgalmát, hivatottságát szépen kifejtette, illetve igazolta. r. l.

Mult vásárnap délután az apatini utca külső végén egy cigányasszony az utcán szülte meg gyermekét, de nyomban a közeli kórházba szállították őket. Az asszony már másnap elakarta hagyni a kórházat, de orvosi rendelet folytán továbbra is bentartották.

A tervezett öbence verbászi vasutvonal, mint levelezőnk írja, nem fog egy könnyen a megvalósulás stádiumába lépni; mivel az érdekelt községek egyáltalán semmiféle támogatásban sem hajlandók a vállalatot részesíteni. De hát miből is részesítenék, mikor a járásközségekben már felosztva, s az öbencei is osztófélben van?

Értesítés. A Bácsmegeyi történelmi társulat ez évi második nyilvános ülését, a választmány határozatából, e hó 26-án reggel 9 órakor Ujvidéken, a gymnáziumi épület nagy termében fogja megtartani: e nyilvános felolvasó ülésre ezennel van szerencsém a t. egyleti tagokat tisztelettel meghívni. Az egylet alapszabályait egy példányban megküldvén, egyben kérem, hogy a tagdíjat (3 frt), a mennyiben az eddig be nem küldött volna, az egylet érdekében mielőbb Zomborba az egylet pénztárnokának, dr. Schuller Simon úrnak, megküldeni sziveskedjék. Kelt Zomborban 1884 évi augusztus hó 20-án. Teljes tisztelettel Schmausz Endre elnök.

Ó-Szivaci csöndélet.

— aug. 18.

Már ahogy vesszük, kérem. Csak annyi tény, hogy valami hallatlan nagy dolog történt, hogy ez érdemes Inskulánun Klio könyvébe jegyeztetik. Talán a fekete halál ütötte föl benne rémes tanyáját? Talán a gyorsvízű esatorna öntött ki nádszegélyes partjain egyik „ittas“ pereben? Avagy megintult a falu helyéből (a civilisatio útjára mindenesetre), vagy talán éppen a Telecskának vulkanikus kitörése tette őt „előhalottá“? Nem, oh nem?

Hallatlan és halhatatlan az, ami itt az Urnak ezernyolcszáznyolcvanegyedik esztendejében, a saison morte-ban, a döghullatós kánikula idejében, megesezt.

Ebben a kéjtázós világban hogy is ne kerekednék az embernek kedve egy kis kirándulásra, a midőn a hangos torú dalárok kalandos útjukat a Kalangyosnak veszik, a midőn a dalárok elzengik a búcsúéneket: „Heu! Miskócbú ki kő mennyi!“ — Velünk is ugyanez történt. Egy borús napra fölülünk két alföldi lóvasútra és neki tartunk kelemes rázkódtatások közepette a mi szeretett barátunk otthonának. Már messziről feltűnnek a község tornyai, bádoggal fődött oldalakra visszaut a búcsúzó nap alkonyfénye, s mi szívvel-lélekkel kiáltunk a falunak „Isten hozott“ at. A faluvégi tónak hatyúú díszgöggással fogadnak; a mozarakat túlbuzgó-ágából előbb süttöttek el, mielőtt megtöltötték volna, a község nagyjai pedig lemondani kényszerülve a reményről, hogy bennünket akár banderiumokkal, akár mi más deputációval méltóan fogadhatnának, búsan otthon maradának és várták a vendégeket, minők még nem taposták az istenáldott hely sarát; az aranyos fiatalaságot, melynek verőfényében még nem sűtkéreztek Ó Szivac virágai. Mert az anyaföld e klimáján is díszlenek a pálmák és a forró, tűzes déli égálj szülőit. De ezekről később.

Azt a lakomát látni, midőn a hosszú négyzetes asztal körül egyenlő joggal foglalván helyet, brutális étvágygyal ront a tele tálnak a budapesti egyetemet képviselő filozopter; ugyanott a jogi-kar Kautz jelöltje, a potrohos jurista; ugyanott a berlini orvosi-kar főok-Kochja; ugyanott a paedagógia érdemes zászlóvivője, a tanító ur; a hadi tudomány három csillagos bajnoka; a „nagyreményű“ diák urak s a jó ég tudja még miféle szakemberek. Hallani a régi táblabíró módjára „mélyen“ gondolkodó potrohos juristának szellemi rakétáit, pattogásait; kinek nem tudni, hol van több szelleme fejében-e vagy gyomrában, mert mind kettőt egyenlően foglalkoztatja, s bőséges tápot ad az emberi lényeg két alkotó részének a testnek és léleknek. Jókai egyszer azt mondta, hogy természetes logikából következik, minthogy az emberi test minden porcikájában leledzik a léleknek egy sziporkája, tehát minél természetesebb valaki, annál „szellemesebb“ és „lelkesebb.“ Ez élő példányból kiindulva valóban hajlandók vagyunk hitelt adni a „szellemes“ mondásnak. Mert hiába ő volt a társaságnak legérdekesebb „alakja“. Mindnyáján fehéret itttunk, ő — önköltöztető báróságánál fogva kivételképen — vöröset, Schillert olvasta és annak idején fordította. Elve lévén a talányos „vagy sz. vagy sch.“ mit mi így fejtettünk meg, „vagy szipur, vagy siller.“ No és a magasabb magika, a kamera obscura hivatott mesterének fénytani mutatónyai, melyek a modern Szalikának, e regényes hölgynek mulatságait híven árnyékozták le a falra! A program egyik igen sikerült száma volt, melyet többször kellett ismételnie.

A szabad időt (értvén ezalatt, midőn „folyamatos“ ügyeink nem vettek igénybe — „muri“) rendezés gurigázással töltöttük el, mely téren kitűnt, hogy a zomboriak, ha le nem főzik a szivaci jeles dobókat, de minden esetre utólerik őket. Gördülékenyen beszéljük az acrobatismus eme tájnyelvét.

Hanem most jövők leírásom legérdekesebb pontjához. Valami okos embernek (bizonyosan a legokosabb volt köztünk, kit csak azért nem írok ide, féltve, hogy szerénységét bántom) az jutott eszébe, jó volna egy — — táncvigalmat rögtönözni. „Az alkotó, teremtvő szó kimondva“ — zengi a költő, két-három verbuválást összejárta a lányos házakat és estélig (d.

u. 3-kor kezdődött a verbuválás) oly szép közönség gyűlt egybe, hogy csak olyan lehet. Fénylő lampionok világítottak az éjszakába, ha ez nincs, ott vannak a csillagok ezrei, ha ez sincs, ott vannak a „csillagok“ szemei. Vetélkedett is akkor az ég és a föld, kivált, ahogy a Jancsi ráhúzta, az Isten nyugosztalja az öregapját is, kitől a dadéja örökölte azt a zokogó jószágot, az ő kenyerét, szeme fényét. Egyik szebb zamatos nóta a másikkal; én végighallgattam Ráczot, Berkest, Bunkót; de mondom, hogy azok mellett is csak így mulathattam volna! Hadd kössek össze egy koszorút azokból, kik ott mulattak: Jovanovits Danica k. a., Harlikovits Róza, Wegler Gizella, Tiefenthaler Emma, Mosovits Mila és Aranka, Kohlenberger Ida és Mariska, Plachy Zelma és Aranka, Juhász Mariska, Majszy Helén k. a-nyok; továbbá Eimann Károlyné, öngys. Knézy Józsefné, Tiefenthaler Fülöpné, Harlikovits Jánosné, özv. Mosovits Milosné, Majszy Urosné, özv. Plachyné, Poór Józsefné, Bruck Károlyné stb. öngyságaik. A négyest 20 pár táncolta, szabad ég alatt, a nagyvendéglő kertjében (lő völde.) Sohasem felejttem e kedves estét, s ahogy ellestük az eper, szamóca-, biber- és csokolni való ajkáról — ők sem fogják hamar elfeledni. Nyilvános köszönettel tartozunk még N. urnak (szintén szerénység) hogy a zenét saját költségből fedezte. (summa? szerénység) Még a búcsút kellene leírnom, de ahhoz már az én tollam erőtelen. Az az őszinte rokonszenv, az a szives jó barátság, melynek mi láncait ott köttöttük — elkísér bennünket a temető hantjáiig és világitani fog mind ez földi életben, örökkön-örökké Amen!

— i. g. v.

Pattantyúk.

Nyogtatvan. Melyét 24dik Septemher ebe evbe szamosas szerint fő Konyvem N 25 hogy vassaroltak Ruhat Csernus Joseph Arva rezére — valto Hatvan Négy forint és 3 kr. hogy en Csernus Istvan Gyam Urtol kénzpenzben kezémhoz vettem, ezel Bizonyittom Kólt Ns Militis 29dik Septemher 1872 az az 64 f és 3 kr. Valtó. Fischer Isak Kalman.

Az egyik baka erősen fogdosta a kaszárnyában a poloskákat. A másik rémulve kiált rá: „Ne bántsd, az angyalát! nem tudod, hogy az is — ärarisches Gut?!“

— Biztosithatom nagyságodat, hogy most már annyira haladtak, hogy jeget is tudnak mesterséges úton készíteni.

„De az még sem lehet olyan hideg, mint az igazi!“

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

3333. szám.
kig. 1884.

Pályázati hirdetmény.

Az ujvidéki szolgabírói járás területéhez tartozó Temerin községében, — a jelenlegi orvos nyugdíjazása folytán, — üresedésbe jött orvosi állomásnak választás utján leendő betöltésére határnapul *foljó évi szeptember hó 13-ik napjának reggeli 8 órája* Temerin községéhez kitűzetik.

Miről a pályázni szándékozók oly felhívással értesítettek, hogy az 1881. évi XVIII. t. c. 74. §. és az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a értelmében felszerelt folyamodványukat folyó évi szeptember hó 10-ig alólírott szolgabírónál annál is inkább benyujtsák, mint-hogy a később érkezettek — esetleg — figyelembe vehetők nem lesznek.

Ezen állomással a nyugdíjazott orvos haláláig o. é. 500 frt., annak halála után 800 frt készpénz fizetés, 30 kr. nappali, 50 kr. éjjeli látogatási és 20 kr. halottkémii díj élvezete van egybekötve.

Kelt Ujvidéken 1884. évi augusztus hó 5-én.

Kolozsváry Sándor,
szolgabíró.

3—3

3545. sz.
1884.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. járásbírósnak f. évi február hó 21-én kelt 517. számú végzése alapján Kozlik Alajos és neje Káplár Viktoria ugy Bugarszky Mladen a paragai kincstári korcsma és italméresi jog bérletéből kimozdítottván, a paragai kincstári uradalmi korcsma, bor és pálinka mérési jog f. évi augusztus hó 29-től 1885. évi október hó 31-ig terjedő időre Palánkán a m. kir. kincst. uradalmi ispánságnál f. évi augusztus 29-én reggeli 9 órakor nyilvános árverés utján fog haszonbérbe adni. Kikiáltási ár, vagyis az egy évi haszonbér 600 forint.

Versenyezni szándékozók az árveréshez azzal hivatnak meg, hogy 60 forint bántpénzzel magukat ellássák. A szóbeli árverés megkezdése előtt 50 kros bélyeggel és 60 frt bántpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok is fogadtatnak el. Az írásbeli ajánlatokban határozottan kiteendő, hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri s azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. A feltételek a palánkai kincst. urad. ispánságnál bármikor a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Elkésve beadott és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Zombor, 1884. évi augusztus 19-én.

A m. kir. jószágigazgatóság.

Nincs többé fogfájás!

DOM MAGUELONNE főnök a tisztelendő benediktinusoknál **Soulacban** (Gironde)

52-34 FOG-SZERE

használatát által.

Két arany érem, Bruxelles 1883. a legmagasabb kitüntetés. — Főltalva 1873. Boussard Pierre prio által.
1 palack 1., 2. és 4 frt, por 75 kr. és 1 frt, pasta 1 frt.

Eau de Zenobie erősítő, megtartó és egyedül képes a szín viszállítására ép úgy a hajnál, mint a szakállnál, azt hajlékonyra teszi és növeszti. 1 palack.
Tincture du dr. Richard, a haj eredeti színének visszaállítása, rögtön siker. 3 frt 1 palack.
Eau de Phénix I. kitünő szer a haj színének visszanyerésére, 2 vagy 3-szori használatra minden további eljárás nélkül előtte vagy utána.
Eau de Phénix II. ugyanazon eredmény mint az I. sz., siker 2 nap után.
Gouttes du dr. Thompson szakáll-festőszer, könnyű használat és gyors siker.

Lotion vegetale Cephaline, jótékony a fejmosásra egyszersmind a hajnövesztésre.
Arnicaire toilette. Egyedüli szer mindenféle bőrbetegségek, kiütések, égések stb ellen.
Parfümök, nagy választéka az ismert angol és francia illat-szereknek.
Poudre fleur de riz de Lahore, elismert legjobb rizspor, finom illattal.
Glycerine anglaise, kitünő szer a bőrnél fagyások ellen stb.

Főgyűnökség a nagybani eladásra

A. Seguin 3. rue Huguerie Bordeaux.

Raktár Zomborban: Heindlhofer Robert és Weidinger S. és Zs uraknál.

A bécsi 1883. évi gyógyszerészi kiállításon ezüst érmet nyert.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

hazánk egyik legszépsavdusabb
SAVANYUVIZE

kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének felfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Fris töltésben
mindenkor kapható

ÉDESKÜTY L.

magyar kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN.

Ugyisint minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

1.000.000

Kempelen Imre fehérmegyei nagybirtokos tulajdonát képező mohai ÁGNES savanyuviz-forrás telepén 1883. november 15-én töltött az

egy millióodik palack Ágnes-viz

mely annyiban képez nevezetesebb eseményt, amennyiben ezen eset Európában az első, mely alig három évi fennállása óta képes volt savanyuvizének ennyire élénk keresletet és közkedveltséget teremteni.

**Raktár Zomborban: Falcione Gusztáv, Weidinger S. és Zs.,
Heindlhofer Róbert és Hrabovszky és Sztrilich uraknál.**

Önkéntes végeladás

BAYER MIHÁLY

kereskedésében Zomborban
a szerb templom épületben, a városháza átelében.

Miután üzletemet a f. év október hó 20-áig végleg feladni szándékom, ennél fogva a n. é. közönség figyelmét felkérem a legolcsóbb árak melletti vásárlásra. Eladok: legfinomabb Cuba-vagy Gyöngy-kávét 5 kilóként 8 frt 80 kron és Portorico-kávét 5 kilóként 7 frt 70 kron. Egy kiló legfinomabb Nizai- vagy Aixier-olajat 1 frt 20 kron, egy tucat közönséges evő-tányért 2 frton, — ép úgy minden néven nevezendő fűszer- valamint porcellán-tárgyak a bevásárlási áron alól. 6-2

Fényűzési-tárgyak 50% olcsóbbak mint a bevásárlási ár.

764. szám.

Pályázati hirdetmény.

Báthmonostor községben üresedésben levő szülész-női állomásra pályázat hirdettetik.

Pályázni öhajtok oklevéllel felszerelt folyamodványait a folyó évi szeptember hó 7-ig a község előjáróságánál benyújtani tartoznak. A választás szeptember hó 18-án fog megejtetni.

Az állomással egybekötött javadalmazás: készpénzben osztr. ért. 100 forint, minden születés után 1 frt, és hat pozsonyi mérő kétszer buza. Vagyontalan szülőknek azonban díjtalanul tartozik segélyt nyújtani. Kelt Báthmonostoron, 1884. évi augusztus 3-án.

Béda Pál,
bíró

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh t. e. megye bizottságának 1883-ik évi július hó 26-án 309. sz. a. — úgy 1883-ik év 788. sz. a. kelt engedélye alapján Ada község részéről alább következő építkezésekre 1884. évi szeptember hó 1-5 napján délelőtt 9 órakor zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, u. m.:

1-ör. Mintegy 2000 f. méter hosszúságú útvonalon 6 méter szélességben 6200 mtr. hasított és 5800 mtr. kocka-kövezet kocsiút-burkolat építésére 25 cmtr. homokgyazással.

2-ör. Mintegy 11000 mtr. (házak előtti) téglajárda építésére 10 cmtr. homokgyazással.

3-ör. Mintegy 200 drb 4 méter széles házak előtti téglahidak építésére.

4-er. A fentebbieknél előforduló földmunkára, mely munkálatok 1884-85-ik évben teljesítendő.

A tervek, költségvetések és a föltételek az árlejtési nap előtt 8 nappal az előjáróságnál megtekinthetők.

Az árlejtetni szándékozók felkéretnek, hogy magukat a költségvetésben megállapított 10% bánatpénzzel ellátva, a kitűzött árlejtési napon, az adai városháznál megjelenni sziveskedjenek.

Kelt Adán, 1884. augusztus hó 9-én.

Tripolszky László, Kelemen János,
vmérnök. 3-3 vbíró.

Az „ELEFÁNT” szálloda megnyitása ZOMBORBAN.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a jó hírben álló „Elefánthoz” címzett szállodát és kávéházat Zomborban átvettem, s az összes helyiségeknek alapos újítása, elegáns és kényelmes berendezése után, **augusztus 2-án HERCZENBERGER SÁNDOR** zenekarának közreműködése mellett megnyitottam.

Kitünő konyha, legjobb italok és pontos szolgálat által iparkodni fogok a n. é. közönség minden igényeinek megfelelni.

A n. é. közönség jó indulatába ajánlja magát mély tisztelettel

HORVÁTOVITS STIPÓ
vendéglős.

A szálloda társaskocsija minden vonathoz közlekedik.